

Etikai Kódex és eljárási szabályzat

Magyar Hospice-Palliatív Egyesület
a hazai hospice szolgálatok közössége

A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület (MHPE) Etikai Kódexe és eljárási szabályzata

Bevezetés

Az Etikai Kódex *célja* a tagszervezetek közös etikai normáinak, értékeinek definiálása és meghatározása. Ennek érdekében tartalmazza a holisztikus szemléletű hospice ellátás etikai szabályait, szinkronban van az azokat támogató jogszabályokkal és iránymutatásokkal, amelyek szerint megkülönböztetés nélkül kell biztosítani a magas színvonalú hospice ellátásra rászoruló betegek és családjaik számára.

Az MHPE tagszervezetei az Etikai Kódex által meghatározott közös értékeiket és érdekeiket önkéntesen elfogadják és vállalják, hogy egységesen alkalmazzák és képviselik.

Az Etikai Kódex *tartalmazza* a tagszervezetei által elfogadott etikai értékeket, követendő morális normákat. Megjeleníti a kívánatos, hospice szellemiségű erkölcsi és ellátási szempontokat, tartalmazza az etikai kötelességek leírását.

Az Etikai Kódex *segítia* tagszervezetei menedzsmentjét és a dolgozókat, hogy helyes etikai döntéseket hozzanak, valamint meghatározza, hogyan reagáljanak olyan helyzetben, amely az etikus ellátást és működést veszélyezteti.

Az Etikai Kódex *elősegíti* a hospice ellátásban résztvevők közös szakmai és etikai értékeinek megőrzését, érdekeinek képviseletét és együttműködését szakmai, civil társadalmi és döntéshozói szinten egyaránt.

Az Etikai Kódex *iránymutatást ad* a hospice szolgálatok dolgozóitól elvárt magatartásra, ezáltal erősíti a hospice ellátók iránti bizalmat.

Az Etikai Kódex egyben az MHPE tagszervezetei minőségbiztosításának alapja.

A Kódex hatálya

A jogszabályi és az egyes szakmák etikai kódexeinek való megfelelésen túl az Etikai Kódex vonatkozik az MHPE tagszervezeteire, azok menedzsmentjére, munkatársaira és önkénteseire, valamint azokra az ellátószervezetekre is, amelyek nevükben viselik és tevékenységükben a hospice ellátást deklarálják.

A Kódex érvényessége

A Kódex érvényessége az MHPE közgyűlésének elfogadásától a visszavonásig terjed.

A Kódex keletkezésének jogi és etikai háttere

A Kódex megfelel a magyar törvények, rendeletek és szabályozások szellemének. A Kódex előírásai összhangban vannak a hospice ellátásra vonatkozó jogszabályokkal és előírásokkal,

támogatják és megalapozzák azt, hogy tagszervezetek megfeleljenek a hospice ellátás szellemiségének.

(1. Melléklet: Jogszabályi hivatkozások, Szakmai Irányelvek, Szakmai Minimumfeltételek MOK és MESZK Etikai Kódex)

Megosztott felelősségi kör

Az MHPE elismeri, hogy a hospice ellátásban résztvevők minden tagja felelős az etikai normák betartásáért, amelyeket az MHPE Etikai Kódexe mellett a Magyar Orvosi Kamara, a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara és az ellátásban résztvevő egyéb szakmák etikai kódexei tartalmaznak.(1. Melléklet: MOK és MESZK Etikai Kódex)

Az etikai normák elfogadásáért és betartásáért jó kapcsolatot kell kialakítani:

1. a betegekkel, a hozzátartozókkal, a tagszervezetekkel, támogatókkal,
2. az ellátást finanszírozó, szabályozó, felügyelő és ellenőrző szervezetekkel,
3. a szállítókkal és beszállítókkal,
4. azokkal a szervezetekkel és közösségekkel, amelyek együttműködnek az MHPE-vel és tagszervezeteivel vagy munkájukat segítik.

Az Etikai Kódex által képviselt értékek

A bioetikai elvek érvényesülése az ellátásban

A betegek ellátása során biztosítani és tiszteletben kell tartani a bioetikai alapelveket, mint az autonómia, a ne árts, a jótékonyosság és az igazságosság elveit valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényben szabályozott betegjogokat.

(1. Melléklet: Jogszabályi hivatkozások)

A palliatív ellátás olyan megközelítés, amely az életet megrövidítő betegség kísérő problémáitól szenvedő páciens és családja életminőségét javítja azáltal, hogy megelőzi és csillapítja a szenvedést a fájdalom, a fizikai, pszicho-szociális és spirituális problémák meghatározásával, kifogástalan értékelésével és kezelésével. (2. Melléklet: Palliatív gondozás WHO 2002.)

A hospice szolgálatok egy közösségként és külön-külön is képviselik a palliatív ellátás alapértékeit. Munkájuk során, megjelenésükben, magatartásukkal, nyilatkozataikban és kiadványaikban védik és erősítik a hazai hospice ellátás szakmai és társadalmi elismertségét, ellátottjainak és támogatóinak bizalmát.

Az MHPE szervezeteinek működésére vonatkozó etikai előírások

1. A munkatársakra vonatkozó személyes kötelezettség

Az MHPE tagszervezetében dolgozók felelősek a betegek ellátása során az etikai magatartási szabályok betartásáért és annak végrehajtásáért.

Minden dolgozó kötelessége az etikai bizottságnak jelenteni a megfigyelt vagy észlelt etikátlan, illegális, szakszerűtlen, ártalmas, tudománytalan, vagy pénzügyi előnyökkel járó, aggodalomra okot adó problémákat.

2. Adatvédelmi előírások

A tagszervezetek mint adatkezelő, adatszolgáltató szervezetek, az ellátottaknak és hozzátartozóiknak, munkatársaiknak és önkénteseiknek, ügyfeleiknek és partnereiknek a személyes adatait adatvédelmi és informatikai szempontból is a GDPR általános adatvédelmi rendeletben meghatározottak szerint kezelik és tárolják. (1. Melléklet: Jogszabályi hivatkozások)

3. Támogatások, adományok felajánlása, visszautasítása és elfogadása

A hospice szellemiséggel nem összeegyeztethető a hálapénz elfogadása.

Az MHPE tagszervezetei – szervezeti szinten – elfogadhatnak támogatást: mind pénzbeli, mind tárgyi adományokat. A támogatás és adomány önzetlen felajánlás és független kell legyen az ellátás folyamatától. A támogatás és adomány, amennyiben az ellátott személy vagy családtagja önzetlen felajánlásából származik, nem jelenthet előnyököt, kivételezett ellátást, vagy bánásmódot az ellátott részére. (1. Melléklet: Jogszabályi hivatkozások)

4. Szerzői és szellemi tulajdonjogok érvényesülése

Az MHPE tagszervezeteiben tiszteletben kell tartani a szerzői és szellemi tulajdonjogokat. Oktatási, továbbképzési vagy kutatási célra a már meglévő előadásokat, publikált folyóiratcikkeket, könyveket kizárólag szabályos szakirodalmi idézés (hivatkozás) után lehet felhasználni. (1. Melléklet: Jogszabályi hivatkozások)

5. Szállítói kapcsolatok etikája

Az MHPE vezetése és tagszervezetei felelősséget vállalnak és elkötelezettek a tisztességes verseny mellett. E szerint kezelik a pályázatokat, a leendő beszállítókat és vállalkozókat a szervezetet érintő szerződéskötésekben.

6. Marketingtevékenység és adománygyűjtés

Az adománygyűjtő szervezetek tevékenységük során megfelelnek a reklámtevékenységről szóló gazdasági törvénynek és az adománygyűjtésről szóló rendeleteknek. (1. Melléklet: Jogszabályi hivatkozások)

Az MHPE tagszervezetei információs, marketing- és reklámtevékenységük során a hazai hospice szolgáltatók közösségét is képviselik, nyilvános megjelenésükkel a hospice szolgáltatók közös értékeit és érdekeit is védik. A hospice szellemiséggel összhangban nyújtanak hiteles tájékoztatást a tevékenységükről a betegek, a hozzátartozók, a civil lakossági és szakmai fórumok részére.

Az MHPE tagszervezetei adománygyűjtő működésük során is a hitelesség, törvényesség, átláthatóság és nyilvánosság elveit képviselik. A hospice ellátást és szellemiséget támogató, társadalmi felelősségvállalást, szolidaritást előmozdító események kapcsán, valamint új munkatársak, önkéntesek toborzása esetén is hangsúlyozzák a hospice szellemiség és közösség értékeit.

Az adománygyűjtés esetén meg kell határozni és nyilvánossá kell tenni, hogy a tagszervezet mire fogja fordítani a befolyó összeget, csakúgy, mint az adománygyűjtés lezárásakor a befolyt támogatás összegét.

A hospice ellátás iránti bizalom alapvető és közös érték. A hospice ellátás elfogadottságának, közösségben betöltött szerepének és ezzel együtt a támogatások és önkéntesek fogadásának is meghatározója. Az MHPE minden tagszervezete ezt a bizalmat élvezi és vállalja, hogy megnyilvánulásai során aktívan rész vesz a bizalom megtartásában és növelésében.

A tagszervezetek által nyilvánosságra hozott közlemények, média hírek, akár szóbeli, akár nyomtatott vagy elektronikus formában kerülnek megjelenítésre, csak a valóságnak megfelelő, informatív, megtévesztéstől mentes információkat mutathatnak be, a kampányok nem irányulhatnak más tagszervezet pénzügyi vagy erkölcsi rovására. (1. Melléklet: Jogszabályi hivatkozások)

7. A számlázási gyakorlat etikája

Az MHPE tagszervezetei elkötelezettek az etikus, becsületes számlázási gyakorlat iránt, amely a számviteli szabályok betartásán alapul. (1. Melléklet: Jogszabályi hivatkozások)

8. A szolgáltatások etikája

Az MHPE tagszervezetei együttműködnek a betegek felvétele, áthelyezése, átadása és átvétele esetén. A betegek felvételét, elhelyezését, más intézetbe való átirányítását kizárólag a klinikai igények és az MHPE tagszervezetei által nyújtott lehetőségek alapján intézhetik. A tagszervezetek nem kérnek, fogadnak el olyan ajánlatot, amely bárki részéről a szívesség visszaadását igényli.

Az etikai eljárási szabályzat

Az Etikai Bizottság szervezettől független, legitim testületként segíti az MHPE tagszervezeteinek munkáját. Hatáskörébe tartozó kérdésekben az Etikai bizottság az MHPE elnökségtől és Tudományos Tanácsadó Testületétől függetlenül hozza döntéseit.

Etikai eljárás megindítása: etikai eljárás hivatalból, bejelentés, vizsgálati kérelem alapján indul.

Etikai bejelentésre jogosult: etikai sérelmet észlelő bármely magánszemély vagy szervezet.

Elévülési idő: az etikai vétség bejelentése a tudomásszerzéstől 3 hónapig lehetséges.

Etikai bejelentés módja: az MHPE-hez beérkezett és az Etikai Bizottsághoz továbbított vagy közvetlenül az Etikai Bizottsághoz érkezett írásos (elektronikus vagy papíralapú formában történő) bejelentés, kivizsgálási kérelem alapján vagy az MHPE közgyűlésén megfogalmazott, jegyzőkönyvben rögzített és Etikai Bizottsághoz továbbított felkérés alapján indítható.

A bejelentés kötelező tartalmi:

1. A bejelentő azonosításra alkalmas adatai, elérhetősége.
2. Az etikai sérelem (eset) részletes leírása, a sérült etikai előírás meghatározása.
3. Az esetben résztvevők (személy, szervezet) azonosításra alkalmas adatai.
4. Az eset észlelésének időpontja.
5. Történt-e az esettel kapcsolatban vagy annak orvoslására valamilyen intézkedés, és ha igen, annak leírása.

Az etikai eljárás lefolytatásának menete: az Etikai Bizottság az eset kivizsgálását a bejelentéstől számított 15 napon belül megkezdi, és az etikai eljárást 60 napon belül lezárja.

Az eljárás megindításáról az Etikai Bizottság hivatalosan értesíti az esetben érintetteket, egyesület elnökségét.

Az eljárás során felhasználható bizonyítékok: szóbeli közlések, írásos dokumentumok, fényképek, hangfelvételek.

Tárgyalás és eljárás menete: az eljárás folyamatát az Etikai Bizottság jegyzőkönyvben rögzíti. Ezek elemei: az eljárás során szükséges adatvédelmi előírások ismertetése, a panaszos meghallgatása, a bepanaszolt reagálása, a bizonyítékok bemutatása, az eset körülményeit tisztázó kérdések és válaszok. A jegyzőkönyv tartalmazza az eljáráshoz csatolt jelenléti ívet, a közlések rögzítését írásos vagy hangfelvétel formájában.

Az Etikai Bizottság határozatát a rendelkezésére bocsájtott adatok, tények és a felek meghallgatása alapján, befolyásolástól függetlenül, szabad mérlegelés alapján, zárt ülésen hozza meg. Döntési folyamatában figyelembe veszi a vonatkozó törvényi, szakmai és etikai

szabályozást, az enyhítő és súlyosbító körülményeket, a szándékosság vagy gondatlanság fokát és az okozott anyagi vagy erkölcsi kár mértékét.

Az etikai bizottsági határozat formája lehet határozat, feljegyzés vagy emlékeztető.

Az etikai határozat típusa: elmarasztaló, megszüntető, érdemben elutasító,

Az Etikai Bizottság határozata

Az etikai bizottság határozataiban alkalmazhat

1. figyelmeztetést,
2. megrovást,
3. az MHPE tagsági viszony 2 évig terjedő felfüggesztését,
4. kirívóan súlyos etikai vétség esetén az MHPE-ből való kizárást,
5. az Etikai Bizottság súlyos etikai vétség vagy jogszabálysértés feltárása esetén, annak jellegétől függően értesíti az engedélyt kiadó hatóságot vagy büntetőjogi feljelentést tesz.

Az etikai eljárás lezárása

Az Etikai Bizottság az eljárás lezárásáról és eredményéről hivatalos írásos értesítést küld, amely tartalmazza a bejelentést, az eljárás főbb dokumentumait, történéseit és annak indoklását, ami alapján a határozatát meghozta. Az Etikai Bizottság döntése ellen fellebbezésnek helye nincs. Az eljárás lezárásáról a Bizottság hivatalból értesítést küld az eljárásban érintetteknek (bejelentő, bejelentett) és az MHPE vezetőségének.

Önkéntes közzététel

Az Etikai Bizottság arra felhatalmazott tagja a folyamatban lévő és az év folyamán lefolytatott etikai vizsgálatokról és azok eredményéről évente, az MHPE közgyűlésén részletes tájékoztatást ad.

Etikai bizottsági állásfoglalások

Az Etikai Bizottság a hospice ellátást vagy az abban résztvevőket érintő, aktuálisan nyilvánosságot kapott vagy gyakran előforduló etikai problémák megelőzésére vagy orvoslására önként vagy az MHPE vezetősége kezdeményezésére megfogalmazhat követendő eljárási szabályokról, elvárt vagy kívánatos magatartásról szóló állásfoglalásokat, amelyet az MHPE a honlapján vagy körlevélben nyilvánosságra hoz.

Hatálybalépés:

Az Etikai Kódex és Eljárási Rend hatálybalépése a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület Közgyűlése által való elfogadásának napja.

Budapest, 2019. április 12.

1. Melléklet:

Az Etikai Kódex jogszabályi hivatkozásai és hivatkozott dokumentumai

Hospice-t érintő törvények rendeletek, ajánlások: <https://hospice.hu/jogszabalyok>

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről; [1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről](#)

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról; [2011. évi CXII. törvény](#)

1997. évi XLVII. törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről; [1997. évi XLVII. törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről](#)

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről; [2013. évi V. törvény](#)

1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről; [1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről](#)

2000. évi C. törvény a számvitelről; [2000. évi C. törvény a számvitelről](#)

1991. évi XI. törvény az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről; [1991. évi XI. törvény az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről](#)

2008. évi XLVIII. törvény a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól; [2008. évi XLVIII. törvény a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól](#)

350/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet a civil szervezetek gazdálkodása, az adománygyűjtés és a közhasznúság egyes kérdéseiről; [350/2011. \(XII. 30.\) Korm. rendelet a civil szervezetek gazdálkodása, az adománygyűjtés és a közhasznúság egyes kérdéseiről](#)

2003. évi LXXXIV. törvény az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről; [2003. évi LXXXIV. törvény az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről](#)

20/1996. (VII. 26.) NM rendelet az otthoni szakápolási tevékenységről; [20/1996. \(VII. 26.\) NM rendelet az otthoni szakápolási tevékenységről](#)

2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról; [2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról](#)

60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről; [60/2003. \(X. 20.\) ESzCsM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről](#)

1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól; [1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól](#)

Szakmai irányelvek, protokollok; <https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index>

A szerzői jogról szóló 1999. LXXVI. törvény szabályi, különösen az idézések és hivatkozások tekintetében a 34. § (1): <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99900076.TV>

A Magyar Orvosi Kamara Etikai Kódexe:

https://mok.hu/public/media/source/etikaiKodex/EtikaiKodex_2018_11_24.pdf

Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Etikai Kódexe:

http://www.meszk.hu/docview.aspx?r_id=3436393234&web_id=

2. Melléklet:

Palliatív gondozás (WHO 2002.)

A palliatív gondozás:

- csillapítja a fájdalmat és az egyéb kínzó tüneteket;
- az életet és a halált normális folyamatnak tartja;
- nem tesz semmit a halál megrövidítése és meghosszabbítása érdekében;
- integrálja a betegellátásba a pszichológiai és spirituális tényezőket;
- támogató rendszert kínál, hogy a beteg a lehető legaktívabban élhessen a halálig;
- támogató rendszert kínál a család számára a betegség ideje alatt és a gyász időszakában;
- team-munkát alkalmaz, amely a beteg és családja szükségleteire irányul, beleértve a gyász-tanácsadást, ha az javasolt;
- kiemeli az életminőséget, és ugyanakkor pozitívan viszonyul a betegség folyamatához;
- alkalmazható a betegség korai stádiumában, az életet meghosszabbító terápiákkal - mint a kemoterápia és radioterápia - együtt, és magában foglalja azokat a szükséges vizsgálatokat is, amelyek szükségesek a kínzó klinikai komplikációk jobb megértéséhez és kezeléséhez.

